

SAMORDNAT ARBETE I PRAKTIKEN

STOCKHOLM 2025-02-07

MAX HJORTON

MAX.HJORTON@GMAIL.COM

WWW.MAXHJORTON.SE

Sirkka Persson
Max Hjorton (red)

Aktiv samverkan för ökad skolnärvaro

Lärförlaget

Vägledning i arbete med problematiske skolfrånvaro

Samlade erfarenheter
från projektet TIPS

TIPS står för Tidiga Insatser vid Problematiske
Skolfrånvaro och var ett samverkanprojekt
som pågick 2019-2022.

I samarbete med:

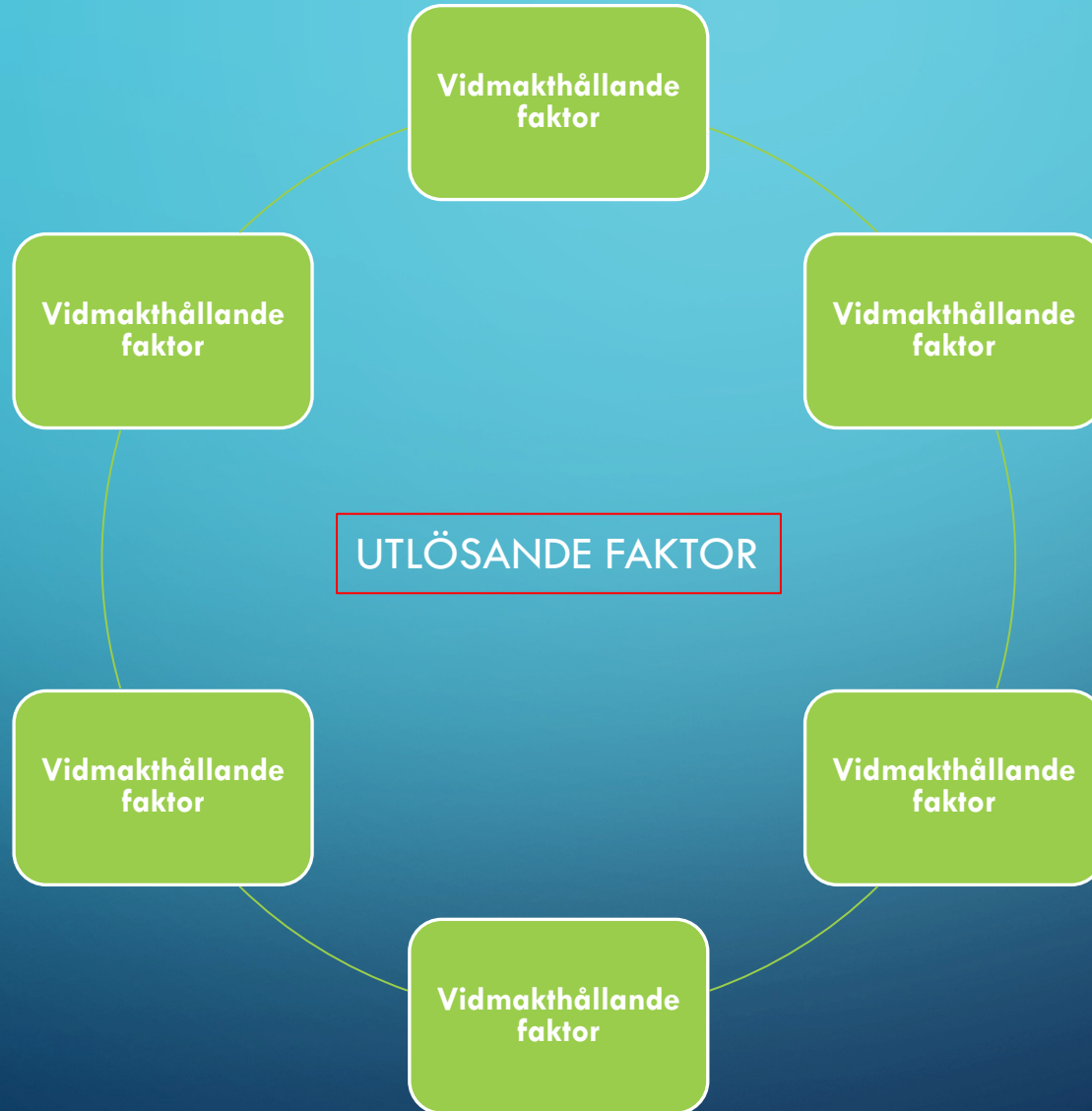

NULÄGE OCH UTMANINGAR I ELEVHÄLSAN 2024

"De främsta utmaningarna för elevhälsan är elevernas psykiska ohälsa och problematisk skolfrånvaro."

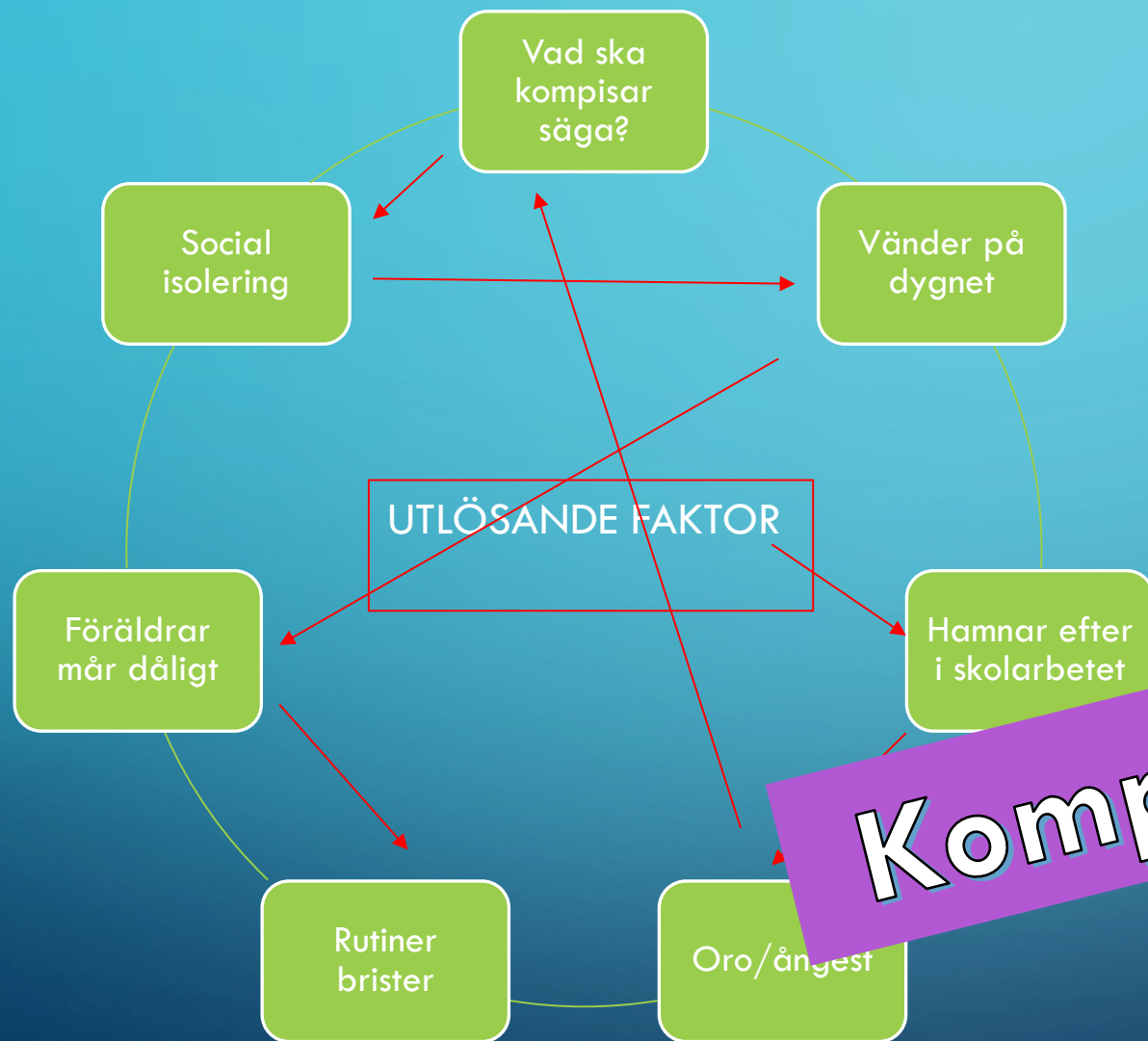
(SKR rapport Publicerad 16/9 2024)

EXEMPEL

Frånvaro
föder
frånvaro

Exempel

Exempel på utlösande faktorer:

- Brist på anpassningar
- Sjukdom
- Mobbning/kränkningar
- Brist på delaktighet
- Oro/ångest
- Problemlösning

Komplex väv av orsaker

FRÅNVARONS FUNKTION

Multifaktoriellt

Kan "smitta" till andra sammanhang

Lösningar kan finnas i andra sammanhang än där problemet uppstod/utlöstes

Skyddande sammanhang – vissa sammanhang kan vara som en skyddsfaktor

REFLEKTIONER FRÅN EXEMPLET

- Vikten av tidiga insatser – ge stöd innan fler faktorer uppstår
- Multifaktoriellt – inte enkla förklaringsmodeller
- Ödmjukhet och förståelse för komplexiteten
- Förstår att samverkan kan vara en viktig pusselbit
- Vi behöver en helhetsbild

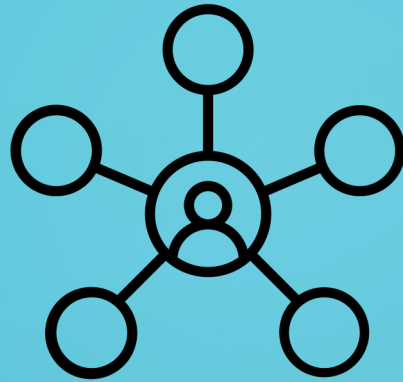

Samverkan

BEHOV I FOKUS

- Samverkan med externa aktörer ska ske om det finns ett behov av det
- Behovet avgör vilka insatser som kan vara aktuella att samverka med
- Behovet avgör vilka professioner som bör delta i samverkan

KARTLÄGGNING

ANALYS / BEDÖMNING

BEHOV

INSATS

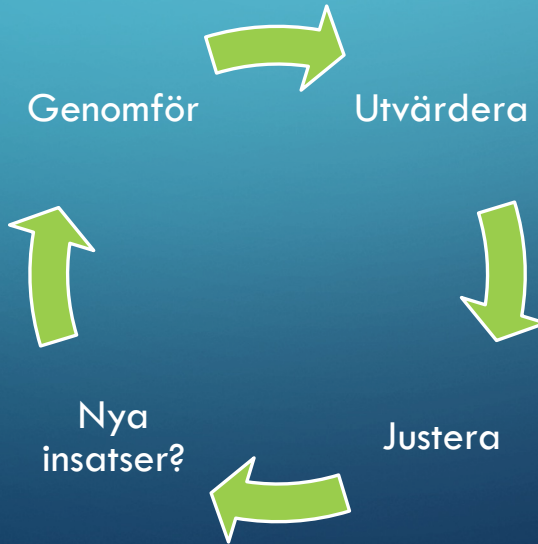

Genomför

Utvärdera

Nya
insatser?

Justera

NÄR SAMVERKAN KAN BEHÖVAS

- När fler instanser finns inkopplade – gärna i ett tidigt skede
- När problem är komplexa
- När vårdnadshavare / barn önskar det – exempelvis för att slippa bära information mellan olika instanser

NYTTA MED EN BRA SAMVERKAN

- Vi ser helhetsbilden – bredare förståelse
- Vi kan synka och samordna vår egen verksamhets insatser utifrån helhetsbilden
- Det blir en tydligare planering
- Systematik, struktur och förutsägbarhet
- Det kan skapa ett lugn i systemet – ”vi vet att vi har en plan att följa”

INGEN ATT SAMVERKA MED?

Motivera

- Känna till vilket stöd som finns att söka/remittera
- Förklara hur det stödet skulle kunna vara en hjälp
- Stödja i kontakter

Lotsa rätt

- Känna till verksamheter och deras uppdrag
- Stödja i kontaktvägar och med dokumentation

NÅGRA SAKER ATT TÄNKA PÅ I SAMVERKAN

- Samtycke är grunden för samverkan – för att bryta sekretessen
- Delaktighet från den det handlar om och familjen
- Ha som utgångspunkt: Vad kan jag/vi bidra med i vår verksamhet (ansvarsprincipen)
- Inte kräva insatser från andra – skapa gemensam förståelse, lyft fram behov som framkommer
- Förberedelse och flexibilitet inom den egna verksamheten utifrån helhetsbilden

The background is a dark blue gradient. In the corners, there are white line-art graphics resembling circuit boards or neural networks, with lines connecting to small circles.

BIKUPA

VAD ÄR ERA ERFARENHETER AV SAMVERKAN?

OLIKA TYPER AV SAMVERKAN

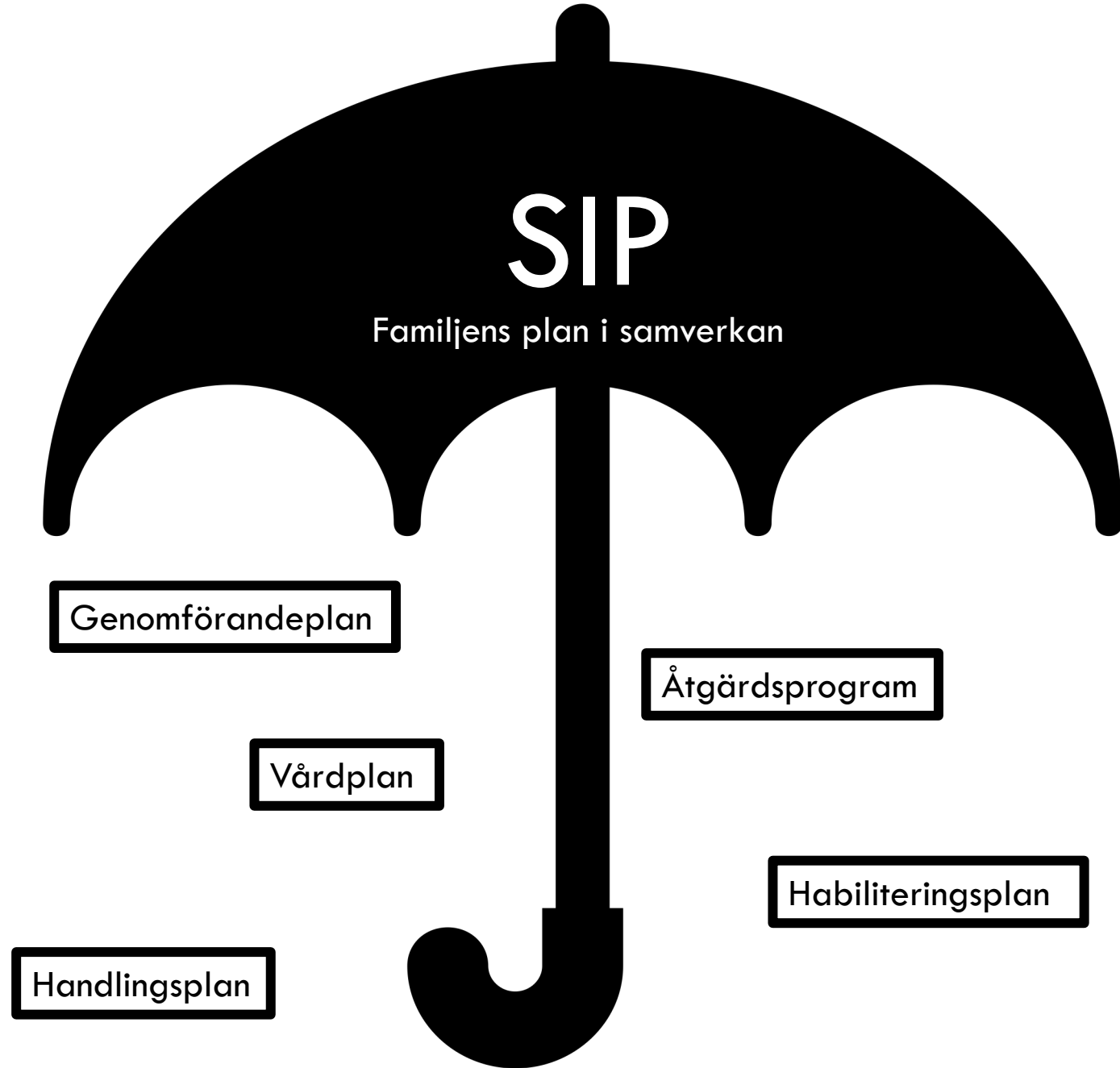
Behov och syfte – avgör vilken samverkan som bör ske

SIP

Samordnad Individuell Plan

- Bygger på delaktighet
- Barnets/familjens plan i samverkan
- Ersätter inte verksamheters egna planer
- Långsiktiga mål och delmål

SAMVERKANSTEAM - EXEMPEL

Skolfam

Skolsociala
team

Närvaroteam

SSPF

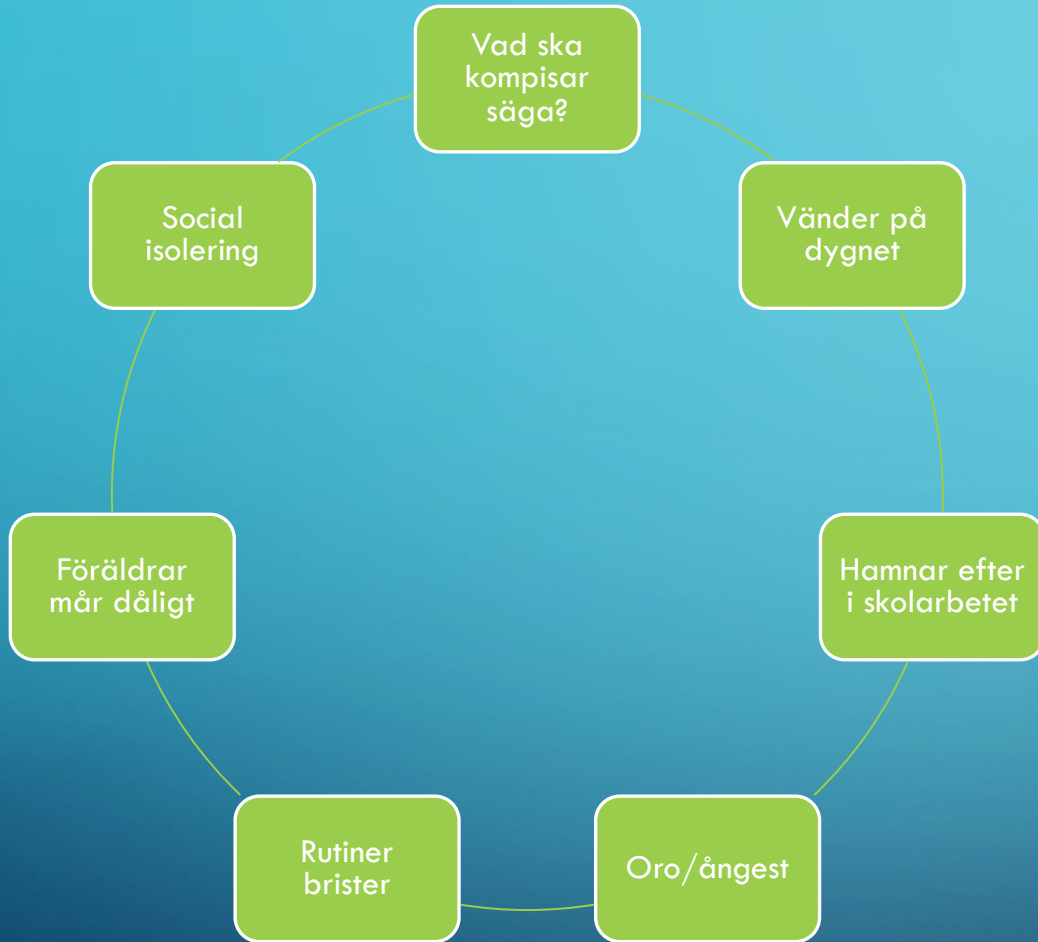
SSFF

VILKET STÖD KAN ETT SAMVERKANSTEAM VARA?

- Neutral part
- Skapa gemensam förståelse/samsyn - Kartlägga, analysera och planera
- **Struktur** – syfte, dagordning, planering, uppföljning, utvärdering mm.
- Rätt frågor på agendan – utifrån förarbete med inblandade
- Stöd i kontakter mellan olika instanser
- Experter inom specifika frågor

Exempel

- Skolan utreder frånvaro och gör en handlingsplan/skolnärmandeplan
- Socialtjänsten kopplas in med familjebehandling kring rutiner i hemmet
- UPH remitterar BUP som utreder NPF - får diagnosen ADHD+Autistiska drag
- Föräldrautbildning på BUP
- Föräldrastöd från kurator på BUP
- Föräldrarna får många kontakter att förhålla sig till och skolan berättar om SIP (samordnad individuell plan)

Exempel

SKOLANS PLAN

- **Långsiktigt mål:** Förbättrat mående, Socialt samspel med kompisar, ökad skolnärvaro och måluppfyllelse - Bygga trygghet/relationer och succesivt öka tid för lärande och sociala kontakter
- **Delmål:** Börja enskilt, succesivt utöka med både uppgifter, sociala relationer och tid i skolan – kontinuerlig utvärdering och justering

Insatser:

- Resurslärare möter eleven utanför skolan – går till mindre sammanhang – enskild undervisning
- Tydligt schema – förutsägbart
- Planerar meningsfullt innehåll utifrån intressen och styrkor
- Träffar skolkuratoren en tid varje vecka
- Uppföljningar var annan vecka – justera i planen
- Utvärderingsmöten var 5:e vecka

Exempel

I SAMVERKAN KAN VI SYNKA OCH SAMORDNA INSATSER

- Familjebehandlare och kurator på BUP – samordna och synka sina träffar med föräldrarna
- Skolkurator kan samordna sig med BUP-kurator och familjebehandlare för att lyfta viktigt innehåll i deras respektive insatser
- Resurslärare och familjebehandlare – samordna rutiner för övergång hem -skola
- Specialpedagog, föräldrar och BUP – samordna stöd utifrån BUP-utredningen och föräldrastödet

..MEN OCKSÅ HELHETEN

- Att veta vad som sker i andra instanser gör att vi automatiskt anpassar och justerar
- I samverkan får vi en större helhetsförståelse, det gör att vi kan justera våra insatser utifrån den nya förståelsen

SAMVERKANSMÖTE

FÖRBERED MÖTET MED DEN DET HANDLAR OM OCH VÅRDNADSHAVARE

- Skapa förtroende
- Formulera mål och syfte
- Förstå behoven ur familjens perspektiv
- Förstå vilka som ska bjudas in och varför
- Delaktighet

BIKUPA

- Tänk att du blir kallad till ett möte (privat eller i tjänsten). Vilken information tycker du vore bra att få inför mötet?

STRUKTUR OCH SYSTEMATIK – EN GRUNDBULT FÖR DELAKTIGHET OCH FÖRUTSÄGBARHET

- En förälder eller professionell som ska gå på ett samverkansmöte behöver kunna svara på dessa frågor:

- Varför ska vi ha möte?
- Vilka ska delta i mötet?
- Var ska mötet ske?
- Vilka frågor ska tas upp på mötet?
- Vad förväntas av mig?
- Hur får jag del av anteckningar, planer och beslut?
- Vad händer efter mötet?

TIPS FÖR ATT UPPRÄTTHÅLLA STRUKTUR OCH SYSTEMATIK

Ha alltid en dagordning som alla får del av innan mötet

Påminn om samtycket – håll det levande

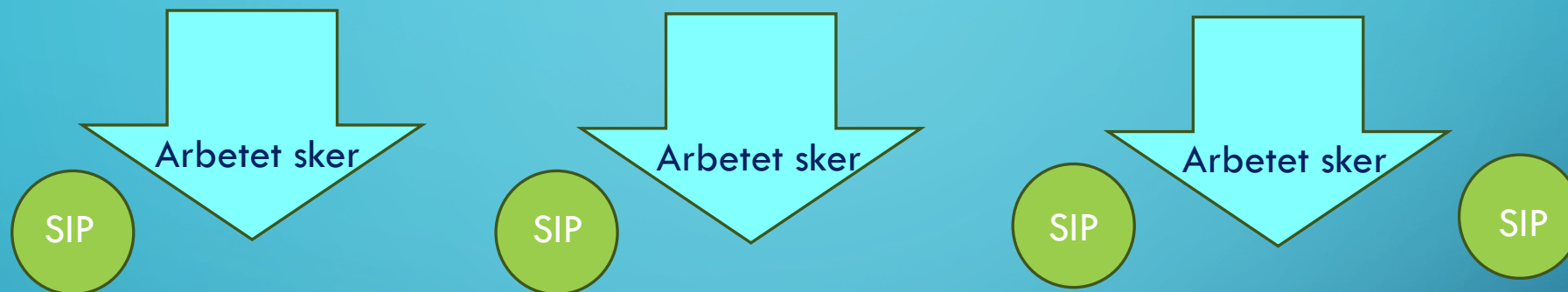
Förbered med den som mötet handlar om (eleven och dess föräldrar)

Förbered i din egen verksamhet (vilka insatser planerar vi? Vilka justeringar kan vi göra? mm)

Var tydlig med mötets ramar (vem leder? Vem antecknar?, hur får alla anteckningarna? Tidsramar, spelregler mm)

Kommunicera så att alla förstår – Alla verksamheter har fackspråk som kan vara svåra att förstå för föräldrar och andra instanser

SYSTEMATIK OCH STRUKTUR

- Förbered
- Planera

- Utvärdera
- Förbered
- Planera

- Utvärdera
- Förbered
- Planera

- Utvärdera
- Förbered
- Planera

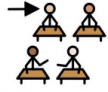

EXEMPEL PÅ DAGORDNING

- Presentationsrunda
- Sammanhangsmarkering (syfte, spelregler, vem leder? Vem antecknar?)
- Barnets röst
- Nuläge: föräldrar
- Nuläge: varje verksamhet
- Pågående insatser i planen
- Nya insatser
- Kontakter som behöver tas mellan mötena?
- Övriga frågor?
- Planera uppföljningsmöte? Vilka? när? Var? Hur?
- Sammanfatta vad som beslutats (den som antecknat)
- Hur får alla del av anteckningar?
- Slutord?

BARNETS DELAKTIGHET

- Känsla av kontroll
  - Meningsfullhet, hanterbarhet och begriplighet
  - Kunna påverka det som berör en själv
  - En bra grund för att lyckas!
- I kartläggningar
  - I möten
  - Inför och efter möten
  - Utvärdering med barnet
  - Relationer

Planering för mer skolnärvaro och bättre mående.

 Skolan ska:	 Föräldrarna ska:	 Eleven ska:	 Andra ska. Exempelvis BUP, Socialtjänst, UPH. Vem: _____
1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.

Inför möte

 Vi ska ha ett möte för att prata om hur vi kan hjälpa dig på bästa sätt i skolan.	 Vi vill att du ska må bra och trivas i skolan.
 De här personerna kommer vara med på mötet: _____ _____ _____	 Vi kommer prata om:
 Hur mycket du skall vara i skolan och vad du skall göra när du är där.	 Hur dina föräldrar kan hjälpa dig att komma till skolan.

Efter mötet

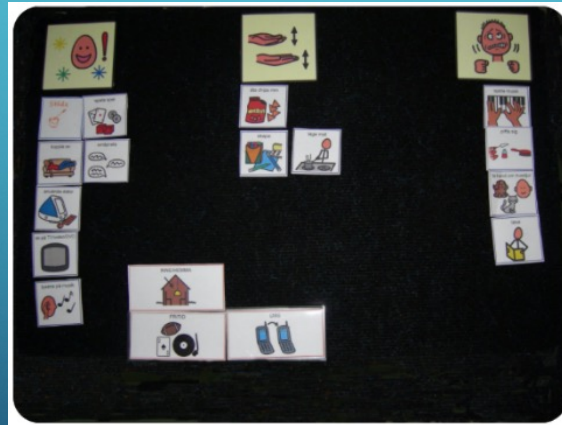
 Vi har haft ett möte.	 De här personerna var med på mötet: _____ _____ _____
 Vi pratade om vad vi kan göra för att du ska kunna vara mer i skolan.	 Vi pratade om hur vi kan hjälpa dig så att du ska må bra.
 Vi planerade för hur vi ska göra.	 Nu ska vi berätta vad vi planerat:

En vanlig dag

Aktiviteter	Platser	Personer
Välj bilder du gillar en vanlig dag? Beskriv från när du står upp till du går och lägger dig. Ange klockslag.	Välj bilder du var på dagarna?	Vem brukar du vara tillsammans med på dagarna?
Är det något du gör idag som du skulle vilja göra längre stunder eller oftare?	Finns det någon plats du är på idag som du skulle vilja besöka längre stunder eller oftare?	Finns det någon du vill träffa oftare?
Finns det något du inte gör idag som du skulle vilja göra?	Finns det någon plats du inte är på idag som du skulle vilja besöka?	Finns det någon du vill träffa mindre ofta?
Välj bilder du vill göra det du vill?	Välj bilder du vill besöka de platser du vill vara?	Välj bilder du vill träffa dem du vill?

Namn _____

Datum _____

Det här är jag bra på, tycker är roligt, är tråkigt eller gillar inte alls.

Använd färgpennor och ringa in de alternativ som stämmer för dig. (rutorna kan ha flera färger)

- Bra på
- Roligt
- Är tråkigt/svårt
- Gillar inte alls

Gå upp på morgonen	Hitta på historier	SO	Idrott
Hitta på lekar	Rastaktiviteter	Skriver	Prata med vuxna på skolan
Grupparbete	Engelska	Prata inför klassen	
NO	Matte	Musik	Jobba på datorn
Fri lek på rasten	Sporter på rasten	Spela på datorn	
Prata med klasskompisar	Svara på frågor	Skolmaten	Läxor
Slöjd	Läsa	Rita/måla	Ta mig till skolan
Ta kort/filma	Laga mat	Hjälpa andra	Busa
Leka	Planera saker	Lyssna på genomgångar	Se på film i skolan
Något annat?			

EXEMPEL PÅ STÖD FÖR DELAKTIGHET

AVSLUTNINGSVIS

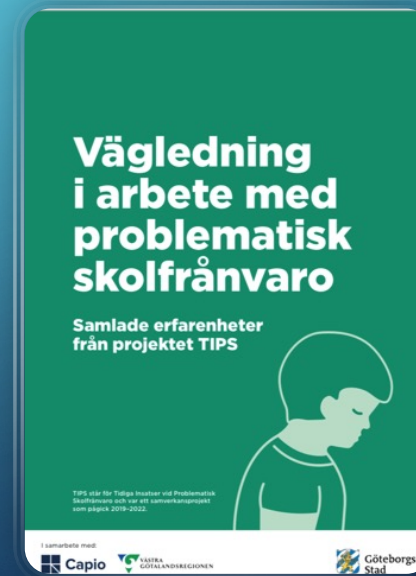
- Planera utifrån behov
- Tänk samverkan i ett tidigt skede
- Arbeta för en gemensam förståelse – Samsyn
- Ta ansvar för din instans och ditt uppdrag
- Upprätthåll en systematik och en struktur – det lugnar ett stressat system
- Delaktighet - Empati, förståelse, värme

TACK!

MAX.HJORTON@GMAIL.COM

WWW.MAXHJORTON.SE

BARNET ÄR INTE PROBLEMET – PROBLEMET UPPSTÅR I MÖTET MED KONTEXTEN

